

BIBLIA

Μουσικός γκουρού μιας γενιάς

Πρωτοποριακός παραγωγός. Μύστης στον κόσμο του ροκ εν ρολ, του ρεμπέτικου και του λαϊκού για τη νεότερη γενιά. Οξυδερκής αρθρογράφος στον περιοδικό Τύπο. Τα κείμενα του Τάσου Φαληρέα φωτίζουν τον νεοελληνικό μουσικό - και όχι μόνο - βίο μας

Του
Δημήτρη Ν. Μανιάτη

Τα παιδιά της γαλαρίας που περιέγραφε ο Μάνος Χατζιδάκις θα μπορούσε να είναι και εκείνη η ανένταχτη γενιά ανθρώπων του 1960 και του 1970 οι οποίοι αγάπησαν με πάθος το ροκ, τα blues και το λαϊκό τραγούδι, τον αμερικανικό κινηματογράφο, τα φαγμένα βιβλία, συμμετείχαν στα κοινωνικά δρώμενα, παιδιά της πόλης με κοσμοπολίτικη ματιά, με τους έρωτές τους, μακριά από τις εκατέρωθεν κομματικές νεολαίες του πολιτικού άξονα της Μεταπολίτευσης και με δράση σε πολλές εκδόσεις του συλλογικού βίου.

Ο κύριος με τα τσιγάρα Ντάνχιλ και δαχτυλίδια που σύχναζε στο «Ντόλτσε» της οδού Σκουφά ήταν μια εμβληματική φιγούρα της παραπάνω γενιάς. Μάλλον ήταν ο κινητήρας και ο συνδετικός κρίκος πολλών συλλογικοτήτων: κατ' αρχήν της πρωτοποριακής ομάδας που εξέδιδε το περιοδικό «Πάλι» (με τους Παναγιώτη Κουτρομπουσίση, Νάνο Βαλαωρίτη, Δημήτρη Πουλικάκο,

Ο Τάσος Φαληρέας (αριστερά) με τον Διονύση Σαββόπουλο και τη Σωτηρία Μπέλλου

Τάσος Φαληρέας
ΧΑΡΙΣΤΙΚΗ ΒΟΛΗ
Εκδ. Ιστός

Τάσο Δενέγγη, Μαντώ Αραβαντινού και βέβαια τον ευφυή ποιητή και συγγραφέα Γιώργο Μακρή). Της παρέας της δεκαετίας του '80 που εξέδιδε το «Ντέφι» (με τους Γιώργο Κοντογιάννη, Στέλιο Ελληνιάδη, Μανώλη Ρασούλη, Ακη Πάνου). Και των νεότερων λογοτεχνών, μουσικών, ανθρώπων της δισκογραφίας που μαζεύονταν γύρω του στο «Ντόλτσε» ή στο δισκάδικο - εντευκτήριο «Pop 11» του Κολωνακίου που είχε ανοίξει με τον αδελφό του Γρηγόρη και τον Πέτρο Μοροζίνη και έκαναν εισαγωγή δίσκων της παγκόσμιας μουσικής (από σόουλ μέχρι tzaaz).

Ο Τάσος Φαληρέας τυπικά ήταν μουσικός παραγωγός. Αρχικά στη Λύρα του Πατσιφά και μετά επικεφαλής παραγωγής στην Columbia - His Master's Voice, CBS και άλλες εταιρείες, όπως αυτή που συνέστησε με τον αδελφό του. Ου-

σιαστικά όμως ο Φαληρέας ήταν κάτι παραπάνω. Ήταν ο οξυδερκής παρατηρητής της νεοελληνικής κοινωνίας. Ο ηθικός αυτουργός για τα πρώτα βήματα δημοφιλών συγκροτημάτων (όπως οι Φαίη και ο ραδιοφωνικός παραγωγός. Ο στενός φίλος και συνεργάτης (ανιδιοτελώς) του Διονύση Σαββόπουλου. Ο αρθρογράφος των underground περιοδικών «Σήμα», «Κούρος» και «Panderma» του Λεωνίδα Χρηστάκη, «Tzaaz» και άλλων.

Ο σχολιογράφος σε περιοδικά ο οποίος με τη λοξή ματιά του προείπε ή διασθένθηκε πολλά από τα σημερινά δεινά. Το καταλαβαίνει κανείς σήμερα, ξεφυλλίζοντας τα συγκεντρωμένα δημοσιογραφικά και λογοτεχνικά του κείμενα που επιμελήθηκε ο Μανώλης Σαββίδης και μόλις εξέδωσε.

Ο αρχικός τίτλος της ανθολογίας του Τάσου Φαληρέα ήταν «Ο εκσυγχρονισμός της προχειρότητας». Στον δοθέντα όμως από χθες τόμο στο κοινό ο τίτλος είναι «Χαριστική βολή» - από τη στήλη του αποθανόντος συγγραφέα στο περιοδικό «Ντέφι». Και εκτός από βιογραφικά στοιχεία και συνεντεύξεις του Τάσου περιλαμβάνονται κείμενα για εκείνον αλλά και πεζά και ποιήματά του, όπως το έξοχο έμμετρο «Θλίψις 1973» - μια απόπειρα για ελληνικά blues. Θα παραθέσω ένα μόνο μικρό απόσπασμα από κείμενο του Φαληρέα που δημοσιεύθηκε στον «Ηχο» (Νοέμβριος του 1996). Και που συμπυκνώνει τη σημερινή πραγματικότητα στο ελληνικό τραγούδι: «Το ελληνικό τραγούδι θα πορευτεί χωρίς τηλεοπτική εικόνα. Με τη ζωντανή εικόνα του μαγαζιού και της συναυλίας. Τελικά, καλύτερα». Είχε δίκιο Τάσο Φαληρέα.

Μανώλης
Σαββίδης
**ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ,
ΟΔΗΓΙΕΣ ΧΡΗΣΕΩΣ**
Εκδ. Μεταίχμιο

Συμβουλές για νεαρούς καλλιτέχνες

Ζωγραφίζει για παραπάνω από τριάντα χρόνια και έχει καταφέρει να ζει κυρίως από την τέχνη του, οπότε στο νέο του βιβλίο ο ζωγράφος Μανώλης Σαββίδης δίνει χρήσιμες οδηγίες και συμβουλές σε όσους επιθυμούν να κάνουν το ίδιο. Τυπωμένο σε γραμματσοειρή που έφτιαξε ο καλλιτέχνης με βάση τον γραφικό του χαρακτήρα και γραμμένο σε β' ενικό πρόσωπο καθώς απευθύνεται σε μια νεαρή ζωγράφο, το βιβλίο του Σαββίδη αποτελεί έναν πολύτιμο οδηγό επιβίωσης για νέους καλλιτέχνες που βγαίνουν από το εργαστήριό τους και ετοιμάζονται να μπουν στον, άγνωστο και συχνά σκληρό, κόσμο της τέχνης. Πιστεύοντας ότι η τέχνη από μόνη της δεν είναι αρκετή, ο αθηναίος εικαστικός καλύπτει μια πολυλαπλότητα πρακτικών θεμάτων κυρίως - από τη σύνταξη του βιογραφικού και τη δημιουργία του πορτοφολιού έως τη διαδικασία ανέυρεσης μιας γκαλερί και τη στάση που πρέπει να έχει ο καλλιτέχνης απέναντι σε κριτικούς και δημοσιογράφους -, ενώ δεν παραλείπει να αναφερθεί στις βασικές αρχές και στα ποιοτικά χαρακτηριστικά ενός «καλού» έργου τέχνης. Μετά τις συμβουλές, όμως, ακολουθεί η απομυθοποίηση. Στο δεύτερο μέρος του «οδηγού» ο Σαββίδης παραθέτει ένα χρονολόγιο σημαντικών επιστημονικών, καλλιτεχνικών και λοιπών, πνευματικών και μη, κατακτήσεων του ανθρώπου από τον 18ο έως και τον 20ό αιώνα, θέλοντας να καταστήσει σαφές ότι το «ξέρω γιατί» του ερευνητή-επιστήμονα προηγείται του «ξέρω πως» του τεχνίτη-καλλιτέχνη.

Σ.Μ.

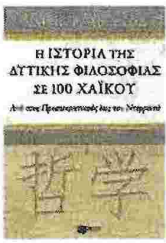
Εκφραση ποιητική

Ευριπίδης
Γαραντούδης
**ΟΝΕΙΡΕΥΤΗΚΑ
ΤΗ ΓΕΝΟΒΑ**
Εκδ. Μελάνα

«Στην πλατεία του San Stefano ο ήλιος τρώχισε τις πέτρες. / Η καμπάνα του ναού σήμανε δώδεκα φορές. / Η κλειψύδρα του ουρανού κατάφορτη από κόκαλα και αιώνες. / Ένα πελώριο γυαλιστερό ξίφος αιωρούνταν πάνω μας. / Η μήπως ήμασταν στον πελαγίσιο βυθό της Γενοβας; / Κι όμως, μας ανέμεναν στο γωνιακό μπαρ / το άρωμα ενός παρηγορητικού cappuccino / κι η γεύση δύο απολαυστικών panini». Ο Ευριπίδης Γαραντούδης, καθηγητής Νεοελληνικής Φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, ονειρεύεται τη Γένοβα και κατανέμει εξήντα δύο ποιήματα σε πέντε ενότητες - «Δέκαθλο», «Ο γύρος του θριάμβου», «Μ (έπταθλο)», «Ψάμμος», και «Ιντερμέδια» - για να συνθέσει τη δεύτερη ποιητική του συλλογή.

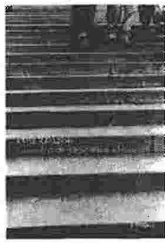
Φιλοσοφικά δεκαεπτασύλλαβα

Χάρης
Βλαβιανός
**Η ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΣΕ 100 ΧΑΪΚΟΥ**
Εκδ. Πατάκη

Εκατό χαϊκού για εκατό φιλοσόφους. Η δυτική φιλοσοφική σκέψη σε ανατολική ποιητική μορφή. Ένας στοχαστικός συγκερασμός της αναλυτικότητας των φιλοσόφων με τον μινιμαλισμό των ιαπωνικών ποιητών. Εχοντας στη διάθεσή του δεκαεπτά σύλλαβες - πέντε στον πρώτο στίχο, επτά στον δεύτερο και άλλες πέντε στον τρίτο και τελευταίο -, ο Χάρης Βλαβιανός συμπυκνώνει το απόσταγμα της σκέψης στοχαστών όπως ο Θαλής και Ιωάννης Ντανς Σκώτος, ο Μπαρούχ Σπινόζα και ο Λούντβιχ Βιγκενστάιν, ο Μαξ Χορκχάιμ και ο Αλέν Μπαντιού. Ανάμεσά τους, όλοι όσοι επηρέασαν με το έργο τους αυτό το παράδοξο πνευματικό μάρφωμα που (συνεχίζουμε να) αποκαλούμε φιλοσοφία.

Κάτω από ένα παγκάκι

Χανς Κάιλζον
**ΚΩΜΩΔΙΑ ΣΕ
ΕΛΛΑΣΣΟΝΑ
ΚΑΙΜΑΚΑ**
Μτφ. Γιάννης
Καλφατιάδης
Εκδ. Ποταμός

Συγγραφέας, ποιητής, ψυχολόγος, ο εβραϊκής καταγωγής, γεννημένος και μεγαλωμένος στη Γερμανία, Χανς Κάιλζον, το 1941, έναν χρόνο μετά τη ναζιστική εισβολή στην Ολλανδία, όπου ζούσε ήδη από το 1933, θα αναγκαστεί να κρυφτεί στο σπίτι ενός ζεύγους Ολλανδών για να σωθεί. Όπως ακριβώς και ο ήρωάς του, ο Νικόδημος, πρωταγωνιστής αυτής της τραγικής «κωμωδίας». Ο Βιμ και η Μίλι θα του προσφέρουν καταφύγιο, ζώντας μαζί του για παραπάνω από έναν χρόνο μια κοινή και δύσκολη ζωή. Κάποια στιγμή, όμως, «εκείνος» θα αρρωστήσει βαριά και θα πεθάνει. Τώρα κείται νεκρός μπροστά τους και το ζευγάρι πρέπει να σκεφτεί πως θα απαλλαγεί από το πτώμα του.